

Tulevaisuuslautakunta

Aika 15.03.2023 klo 15:00 - 17:59

Paikka Tikkamäentie 16, M-talo 1. krs kokoushuone Pielinen tai etäyhteys

Käsitellyt asiat

		Sivu
§ 23	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 24	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 25	Esityslistan hyväksyminen	6
§ 26	Strategiajohtajan katsaus	7
§ 27	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia	8
§ 28	Asiakasohjaus ja palvelualustaratkaisut hyvinvointialueella	24
§ 29	SBM-toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto ikäihmisten palveluihin ja tilannekeskukseen	29
§ 30	Suojaa-hankkeen jatkohaku	31
§ 31	Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta -hankehakemus	33
§ 32	Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle (RRP)	35
§ 33	Tiedoksi annettavat asiat	46
§ 34	Muut asiat	47
§ 35	Kokouksen päättäminen	48

Osallistujat

Läsnä	Musikka Sinikka	Puheenjohtaja	
	Mäntynen Matti	Varapuheenjohtaja	
	Gustafsson Auvo	Jäsen	
	Holopainen Mervi	Jäsen	
	Räty Marjatta	Varajäsen	Asseri Kinnusen varajäsen
	Kosela Anna-Helena	Jäsen	
	Piitulainen Juha	Varajäsen	Maija Kuivalaisen varajäsen
	Kärkkäinen Tarja	Jäsen	
	Nuutinen Pekka	Jäsen	
	Puustinen Pekka	Jäsen	
	Sihvonen Aulikki	Jäsen	
Poissa	Kinnunen Asseri	Jäsen	
	Kuivalainen Maija	Jäsen	
	Rantaeskola Sini	Edustaja, Lapsi- ja perheasiainneuvosto	

	Turunen Virpi	Edustaja, Vammaisneuvosto	
Muut	Heinonen Eila	Aluehallituksen nimeämä jäsen	
	Happonen Tarja	Varaedustaja	Sini Rantaeskolan varaedustaja, etäyhteys
	Pykäläinen Toivo	Edustaja, Vanhusneuvosto	
	Tuononen Tiina	Edustaja, Nuorisovaltuusto	
	Pirskanen Ilkka	Esittelijä, Strategiajohtaja	
	Pesonen Mika Felin Elina	Pöytäkirjanpitäjä Muutosjohtaja, asiantuntija	Poistui klo 17:19
	Kivinen Petri	Hallintoylilääkäri, asiantuntija	Poistui klo 17:19
	Aalto Heli	Kehittämisjohtaja, asiantuntija	

Allekirjoitukset

Tämä pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitusten oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sinikka Musikka
puheenjohtaja

Mika Pesonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Aulikki Sihvonen
pöytäkirjantarkastaja

Auvo Gustafsson
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Tarkastettu pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon osoitteeseen www.siunsote.fi/hyvinvointialue 16.03.2023 .

Päätöksiä koskevia pöytäkirjan otteita voi pyytää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi

Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00 – 14.30)

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu

Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros.

Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9 – 14.30

Tulevaisuuslautakunta

§ 23

15.03.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 23

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Todetaan lisäksi, että kokoukseen on kutsuttu asiantuntijoina muutosjohtaja Elina Felin, kehittämisjohtaja Heli Aalto ja hallintoylilääkäri Petri Kivinen.

Päätös

Todettiin. Tulevaisuuslautakunta antoi läsnäolo- ja puheoikeuden kokoukseen muutosjohtaja Elina Felinille, kehittämisjohtaja Heli Aallolle ja hallintoylilääkäri Petri Kiviselle.

Selostus:

Hyvinvointialuelain (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Hallintosäännön 63 §:n mukaan kokouskutsu ja esityslista lähetetään vähintään neljä (4) kalenteripäivää ennen kokousta. Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali lähetetään sähköisesti jäsenille ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Tulevaisuuslautakunta

§ 24

15.03.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 24

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Aulikki Sihvosen ja Auvo Gustafssonin. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti kokouksen jälkeen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla kokouksen jälkeen.

Tulevaisuuslautakunta

§ 25

15.03.2023

Esityslistan hyväksyminen

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 25

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta hyväksyy kokouksen esityslistan.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tulevaisuuslautakunta

§ 26

15.03.2023

Strategiajohtajan katsaus

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 26

Lisätiedot

Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen, puh. 013 330 4500

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta merkitsee tiedokseen katsauksen ajankohtaisista asioista.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Selostus

Strategiajohtajan katsaus ajankohtaisiin asioihin.

Liitteet

[1] Strategiajohtajan katsaus 15.3.2023

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia
749/00.01.02.00/2022

Tulevaisuuslautakunta 13.12.2022 § 51

Lisätiedot Muutosjohtaja Elina Felin, p. 013 330 9850, elina.felin@siunsote.fi

Päätösehdotus Muutosjohtaja Felin Elina:

Tulevaisuuslautakunta päättää palvelustrategian valmistelun periaatteista ja etenemisestä selostusosassa esitetyn mukaisesti ja lähettää ne tiedoksi aluehallitukselle.

Tulevaisuuslautakunta merkitsee tiedoksi liitteenä olevan taustamateriaalin ja käy lähetekeskustelun palvelustrategian valmistelusta.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotus.

Merkitään pöytäkirjaan, että Merja Mäkisalo-Ropponen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana ja Aulikki Sihvonen oli poissa kokouksesta klo 17.29 - 17.31

Selostus

Valmistelun lähtökohdat

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (JärjL, 612/2021) 11 § edellyttää hyvinvointialueen laativan taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa hyvinvointialueen tulee päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus (JärjL 11 § 2 mom). Palvelustrategian hyväksyminen valmistuessaan tulee olemaan hyvinvointialueen tärkein päätös, jolla määritetään kokonaisuutena, miten palvelut jatkossa toteutetaan ja mihin suuntaan niitä alueella kehitetään.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Päätöksellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, minkä vuoksi valmistelu tulee tehdä erityisellä huolella, aikaa ja asiantuntemusta riittävästi siihen käyttäen.

Koska Siun sotella on jo aiemmin laadittu vuoteen 2030 ulottuva palvelutuotantosuunnitelma, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 11.10.22 § 67 päättänyt, että 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueella sovelletaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän palvelutuotantosuunnitelmaa. Aluevaltuusto päätti myös, että palvelutuotantosuunnitelman uudistamistyö käynnistetään viipymättä tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi ja uudistettu palvelutuotantosuunnitelma (jatkossa palvelustrategia) tuodaan päätöksentekoon vuoden 2023 aikana. Samassa yhteydessä uudistetaan myös pelastustoimen palvelutasopäätös.

Palvelustrategiassa määritetään sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen tavoitteet. Lisäksi valmistellaan palveluverkkosuunnitelma, joka konkretisoi palvelustrategian tavoitteet. Edellä mainitut asiakirjat korvaavat valmistuessaan nykyisen palvelutuotantosuunnitelman.

Palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma toimivat muutosohjelmana tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi, eli palvelutarpeiden ja resurssien (henkilöstö ja talous) yhteensovittamiseksi.

Päätöksenteko ja valmistelun prosessi

Palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta päättää aluehallituksen esityksestä aluevaltuusto. Tulevaisuuslautakunta tekee esityksen palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta.

Viranhaltijavalmistelusta vastaavat aluehallituksen esittelijänä hyvinvointialuejohtaja sekä tulevaisuuslautakunnan esittelijänä strategiajohtaja. Viranhaltijavalmistelun ohjausryhmänä toimii johtoryhmä. Viranhaltijavalmistelua varten perustetaan kaksi projektiryhmää, joista toinen valmistelee palvelustrategiaa ja toinen palveluverkkosuunnitelmaa.

Tavoiteaikatauluna on, että aluevaltuusto hyväksyy sekä palvelustrategian että palveluverkkosuunnitelman 30.6.2023 mennessä. Tämän vuoksi näiden asiakirjojen valmistelu tapahtuu yhtä aikaa rinnakkain.

Valmistelussa on huomioitava laajasti ainakin seuraavien tahojen osallisuus valmisteluun: hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet,

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

osallisuusvaliokunta, alueen asukkaat, henkilöstö, hyvinvointialueen lautakunnat ja sidosryhmät. Aluehallitus ja aluevaltuusto pidetään ajan tasalla valmistelun aikana lisäksi mm. kokousinfoja hyödyntäen. Valmisteluun kuuluu myös lausuntokierros.

Pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasopäätösten valmistelu tapahtuu erillisessä prosessissa ja hallintosäännön mukaisesti turvallisuuden ja varautumisen lautakunta tekee esityksen palvelutasopäätöksistä. Ohjausryhmä huolehtii palvelutasopäätöksen, palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelun yhteensovittamisesta valmistelun aikana.

Valmistelun ja päätöksenteon prosessia ja aikataulua on kuvattu yksityiskohtaisemmin liitteessä.

Valmistelun periaatteet ja eteneminen

Palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma koskevat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Palvelustrategia sisältää:

- Palvelukokonaisuuksia koskevat palvelujen järjestämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
- Tarvittavat linjaukset oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen osalta sekä infran omistamisesta
- Perustason palvelujen vahvistamisen konkreettiset tavoitteet

Palveluverkkosuunnitelma sisältää:

- Konkreettisen suunnitelman palveluverkosta, joka toimeenpanee palvelustrategian linjausten toteuttamista
- Kuvauksen verkostomaisesti toimivasta sote-keskuksesta, ml. perhekeskus ja digitaaliset palvelut
- Kuvauksen yhteisasiakastoiminnasta

Kuntarajat eivät rajaa sitä, mistä asukas palvelunsa saa. Lähtökohtana on palvelun saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys.

Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman tähtäin on vuoteen 2038.

Tulevaisuuslautakunnassa valmistelu etenee seuraavasti:

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

- Tammikuussa 2023 tulevaisuuslautakunta määrittää palvelukokonaisuudet ja järjestämisen teemat ns. tikkataulumallin mukaisesti, tavoitteena Tikkataulumalli 2.0
- Helmi-maaliskuussa 2023 tulevaisuuslautakunta määrittää palvelujen järjestämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä tekee tarvittavat linjaukset
- Maalis-huhtikuussa 2023 tulevaisuuslautakunta valmistelee em. pohjalta luonnoksen palveluverkkosuunnitelmaksi
- Huhtikuussa tulevaisuuslautakunta julkaisee lausuntokierrokselle lähetettävät luonnokset palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta
- Toukokuussa tulevaisuuslautakunta tekee esityksensä palvelustrategiaksi ja palveluverkkosuunnitelmaksi

Tulevaisuuslautakunnan tuotoksia käsitellään valmistelun aikana myös vaikuttamistoimielimissä, lautakunnissa, osallisuusvaliokunnassa ja yhteistoimintaelimissä.

Valmistelua ohjaavat reunaehdot ja lähtötilanne

Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelussa huomioidaan lainsäädännön mukaisesti hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Lisäksi valmistelussa huomioidaan henkilöstön riittävyys, talouden tasapaino suhteessa palveluverkkoon sekä mahdolliset muut tulevaisuuslautakunnan määrittämät reunaehdot ja painopisteet valmistelulle. Tavoitteet asetetaan yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueelle.

Palveluverkkosuunnitelman valmistelua ohjaa lisäksi palvelustrategiatyön edetessä tehtävät linjaukset ja eri toimielimien kannanotot. Valmistelussa otetaan alla olevat näkökulmat 1-9 huomioon kokonaisuuksina.

1. Hyvinvointialuestrategia

Palvelustrategiatyön pohjantähtenä ovat hyvinvointialuestrategiassa palvelujen järjestämiselle asetetut tavoitteet siitä, että palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat ja monikanavainen palveluverkko vastaa palvelutarvetta. Lisäksi tulee huomioida

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

hyvinvointialuestrategiassa määritetyt kriittiset menestystekijät, joista palvelustrategiatyötä ohjaavat erityisesti perustason palvelujen turvaaminen, integraation varmistaminen, digitalisaation hyödyntäminen ja kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman tulee toteuttaa palvelulupaustamme: oikea palvelu, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa.

Työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja huomioiden niin asukkaiden, henkilöstön kuin yhteistyökumppaneidenkin osallisuus - yhdessä tehden vaikuttavimmat palvelut.

Työn edetessä tarkastellaan avarakatseisesti erilaisia vaihtoehtoja ja esitetään ennakkoluulottomasti muutoksia.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet

Järjestämislain 22 § 1 mom mukaan palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet. Nämä tavoitteet on julkaistu 1.12.2022 vuosille 2023-2026 Valtioneuvoston julkaisusarjassa osoitteessa <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5427-4>

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen myötä valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset strategiset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausta. Tavoitteet jakautuvat neljän yläperiaatteen alle. Yläperiaatteet ovat palvelujen laatu paranee, lisätään toiminnan vaikuttavuutta, sosiaali- ja terveydenhuolto on toimiva osa yhteiskuntaa sekä tiedon ja tutkimuksen merkitys kasvaa. Valtakunnallisiksi tavoitteiksi on asetettu että

1. Palvelut on järjestetty yhdenvertaisesti ja laissa säädetyt oikeudet turvaten
2. Erityisesti perustason palveluiden toimintavarmuus vahvistuu ja integraatio lisääntyy
3. Osaavan henkilöstön saanti turvataan sekä vahvistetaan sosiaali- ja terveysalan veto- ja pitovoimatekijöitä
4. Toiminta on taloudellisesti kestävä
5. Kustannusten kasvua hidastetaan suhteessa palvelutarpeen kasvuun ja painotusta siirretään ennaltaehkäisevään työhön

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

6. Kansallisessa ja alueellisessa ohjauksessa painottuu vaikuttavuusperustaisuus
7. Hyvinvointialueiden ja kuntien sekä muiden toimijoiden välillä on toimivat yhteistyörakenteet ja toimintakäytännöt
8. Valmiussuunnittelu ja varautuminen toteutuvat kansallisesti yhtenäisiin perusteisiin pohjautuen
9. Toiminnassa tunnistetaan mahdollisuuksia sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviin toimiin sekä keinoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen
10. Palvelujärjestelmään sekä perusterveyden ja sosiaalihuollon palveluihin liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistuu
11. Kansallisesti ja yhteistyöalueen tasolla suunniteltu tiedonhallinta ja digitalisaatio tukevat tavoitteiden saavuttamista ja asiakaslähtöistä toiminnan uudistamista

3. Hyvinvointialueen asukkaiden palvelutarve

Valmistelua tehdään hyvinvointialueen arvojen mukaisesti asiakaslähtöisesti ja keskiössä ovat asiakkaan saamat palvelut. Olennaisena tietoperustana on siten hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet. Liitteessä olevassa taustamateriaalissa on kuvattu mm. väestörakenteen ja väestön palvelutarpeen muutosta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella. Tarkastelu on tehty alueittain olemassa olevien palvelukokonaisuuksien hahmottamiseksi paremmin. Tällä hetkellä osa palveluista tuotetaan jo aluekohtaisesti. Aluejako ei kuitenkaan rajaa sitä, mistä asukas palvelunsa saa. Palvelutarpeesta ja palveluvajeesta luodaan kattava katsaus osaksi palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman taustaselvityksiä. Liitteenä olevassa materiaalissa on vain pieni osa kerättävästä materiaalista. Palvelutarpeen tason määrittämisessä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan koronaviruspandemian aiheuttama vääristymä palvelutuotantoon, ja huomioimaan käytössä olevia kansallisia tilastoja ja arviointikertomuksia alueemme väestön tilasta.

Yhtenä yksittäisenä tekijänä palvelutarpeisiin vaikuttaa eniten väestörakenne. Pohjois-Karjalan väestö ikääntyy tarkastelujaksolla (2023-2038) hyvin nopeasti. Yli 75-vuotiaiden määrän ennakoitaan lisääntyvän tarkastelujaksolla lähes 10 000 henkilöllä, vaikka koko maakunnan väestömäärä samaan aikaan laskee lähes 12 000 henkilöllä. Samaan aikaan lasten määrä vähenee, mutta alueellista polarisoitumista on havaittavissa – Pohjois-Karjalassa on myös alueita, joissa myös lasten ja lapsiperheiden määrä on edelleen suurta. Tarkastelujakson loppupuolella väestörakenteen muutosvauhti hidastuu, mutta väestömäärän merkittävä

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

lasku jatkuu muualla paitsi keskisellä alueella. Tämä edellyttää palvelutuotannolta resilienssiä.

Nykyisellä palvelujen käytöllä yli 75-vuotiaiden palvelutarpeen ennakoidaan kasvavan voimakkaasti Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kaikilla alueilla. Samaan aikaan 55-74-vuotiaiden palvelutarve laskee merkittävästi kaikilla alueilla. Sen sijaan lasten ja nuorten (0-16 -vuotiaat) palvelutarve vähenee hitaimmin keskisellä alueella, mikä lisää keskisen alueen ja ympäröivien alueiden polarisoitumista palvelujen suhteen. Tietyillä uudehkoilla asuinalueilla Joensuussa ja Kontiolahdella lasten ja nuorten palveluiden tarve todennäköisesti saattaa jopa kasvaa. Tilastokeskuksen ennusteessa Pohjois-Karjalan työikäinen väestö vähenee noin 7000 asukkaalla (-9 %) vuoteen 2038 mennessä, ja samaan aikaan myös lasten ja nuorten määrä myös vähenee vuoteen 2038 mennessä noin 4500 asukkaalla (n. -20 %).

Palvelutuotannon on kyettävä resilientisti nopeaan muutokseen vastatakseen edellä kuvattuun väestörakenteen muutokseen ja muuntojoustavia tiloja tarvitaan palvelutuotannolle jatkossa aiempaa enemmän.

Väestörakenteen lisäksi Pohjois-Karjalan palvelutarvetta ovat jo pitkään nostaneet väestön pienituloisuus, korkea työttömyys, korkea sairastavuus ja monisairastavuus, osin myös aluetta pitkään vaivannut lääkäripula perusterveydenhuollossa. Yhdessä ne luovat rakenteellisia ongelmia, joihin palvelutuotannon tulee kyetä vastaamaan jatkossa paremmin, erilaisin käytössä olevin keinoin.

4. Paikalliset olosuhteet

Edellä kuvattujen tekijöiden lisäksi pitkät etäisyydet ja harva asutus, maantieteelliset kulkuesteet ja julkisen liikenteen saatavuus vaikuttavat sekä palvelujen tuotantoon että niiden saavutettavuuteen. Myös rakennusten kunto, sijainti tai palvelupisteiden hajanaisuus huomioidaan kokonaisuutena palveluverkon tarkastelussa. Samoin yhteys pelastuslaitoksen tuottamiin ensihoitopalveluihin huomioidaan tarkastelussa tiiviissä yhteistyössä.

Palvelustrategiassa ja palveluverkkosuunnitelmassa huomioidaan myös valtion mahdolliset ja palveluverkkoselvityksen valmistumiseen mennessä tiedossa olevat suunnitelmat siirtää matkakulukorvaukset mahdollisesti hyvinvointialueiden korvattaviksi osana monikanavaisen rahoituksen purkamisen tavoitteita.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Sen lisäksi alueen eri osissa on nykyisen palvelutuotannon käytössä vaihteleva määrä erilaisia toimitiloja, joissa ei ole päässyt syntymään yhdenmukaista tapaa toimia moniammatillisessa yhteistyössä. Tulevaisuuden sotekeskus parhaimmillaan toimisi alueella paikallisiin olosuhteisiin sovitettuna ja yhteistyötä mahdollistavana, kustannustehokkaalla tavalla myös toimitiloja käyttäen.

5. Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus

Kansalliseen vertailuun tuotettavin Sotekuva –indikaattorein voidaan verrata alueellista palvelutuotantoa muihin hyvinvointialueisiin. Soten palvelujen saatavuuteen liittyviä indikaattoreita on käytössä yli 36 kpl ja sen lisäksi DigiFinlandin kautta on tulossa kansalliset seurantamittarit alueiden käyttöön. Tällä hetkellä Sotekuvan indikaattoreista 14 kpl on valtakunnan keskiarvoa tai niitä parempia (39 %). Sen lisäksi saatavuudessa olevia ongelmia voidaan todentaa epäsuorasti myös laadun näkökulmasta takautuvasti mm. Palvelutuotantoon kohdistuvien muistutusten ja kantelujen kautta.

Palvelujen saatavuuden osalta yksi merkittävä haaste on tällä hetkellä ikäihmisten asumispalveluissa, joissa keskimääräinen jonotusaika on yli 100 pv. Tilanteella on merkittäviä vaikutuksia useisiin kohtiin palvelutuotannossa, minkä vuoksi ikääntyvien palvelujen liittyminen sujuviin tulevaisuuden sotekeskuksen palveluihin on tärkeää.

Myös lasten ja nuorten palvelujen tarpeen mukainen saatavuus vaihtelee alueen sisällä suuresti eri syistä. Hoitojonot ovat kasvaneet erikoissairaanhoidossa koronapandemian myötä. Kiireettömään hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa on ollut kuitenkin valtakunnan parasta tasoa THL:n arvion mukaan, vaikka alueellista tyytymättömyyttä on ja lääkäreiden saatavuudessa perusterveydenhuoltoon on ollut ajoittain vaikeuksia. Tämän vuoksi palvelujen saatavuudessa nykytilanteessa alueen sisällä on eroja ja palvelutuotantomalli alueella ei ole edelleenkaan yhtenevä.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyö ei ole nykytilanteessa kyennyt kehittymään toivotulla tavalla, koska työvoiman riittämättömyyden ja kehittymättömien digitaalisten välineiden ja vanhanaikaisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän vuoksi tietojen vaihto on kömpelöä ja asiakkaiden hoito- ja palvelupolut eivät ole digitalisaation keinoin tuettuja. Nykyisellään asiointi pohjautuu suuresti edelleen kasvokkain tapahtuvaan asiointiin, eikä esimerkiksi globaalisti käytössä

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

olevia virtuaalihoitopaikkoja ole alueellamme käytössä lainkaan, jolla palveluita kyettäisiin tarjoamaan turvallisesti, paremmin ja enemmän jopa koteihin, ja jotka osaltaan vaikuttaisivat myönteisellä tavalla erikoissairaanhoidon saatavuuteen ja esimerkiksi nopeisiin kotiutumisiin lisäten erikoissairaanhoidon virtaustehokkuutta.

Nykytilanteessa terveysasemien 30 min saavutettavuus tieverkostoa pitkin on erittäin hyvä (ks. liitemateriaali). Finsote -kyselyssä 30 % terveyspalveluja käyttäneistä ja 35 % sosiaalipalveluja käyttäneistä kuitenkin vastasi kokeneensa haittaa hankalista matkoista. Alueen asukkaiden kokemus palvelujen saatavuudesta on ajoittain kielteistä. Palveluihin yhteydensaanti on ajoittain hankalaa, koska vaihtoehtoisia yhteydenottokanavia ja digitaalisia palveluita ei juuri ole käytössä. Puhelinpalvelut erityisesti terveysasemilla ovat ruuhkautuneet ja tukeutuvat pitkälti takaisinsoittoihin. Tulevaisuudessa monikanavarahoituksen purkuun liittyen mahdollisesti hyvinvointialueille siirtyvät matkakulukorvaukset tullaan kustannustekijänä huomioimaan osana kustannusvaikuttavaa palveluverkkosuunnitelmaa. Digisotekeskuksella tulee olemaan myös sekä saavutettavuutta että saatavuutta parantavaa vaikutusta.

6. Kustannusvaikuttavuus ja talouden tasapaino suhteessa palveluverkkoon

Rajallisten resurssien tilanteessa resurssien kohdentaminen yhtäälle on pois mahdollisuuksista kohdentaa ne toisaalle. Tällöin eettisesti kestävä on kohdentaa resurssit kustannusvaikuttavaan toimintaan. Eli tarkastella sitä, miten käytettävissä olevilla resursseilla saadaan aikaan mahdollisimman vaikuttavat palvelut.

Vaikuttavuusperusteisuus tulee olemaan myös osana hyvinvointialueiden kansallista ohjausta. Kansallisena tavoitteena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus perustuu jatkossa aiempaa kattavampaan ja tarkempaan tietoon siitä, miten talous- ja henkilöstövoimavarat on kohdennettu ja millaisia tuloksia niillä on saatu aikaan.

Toimintakulujen lisäksi palveluverkkosuunnitelma kytkeytyy suoraan investointitarpeisiin, joiden toteuttamiseksi tarvitaan lainanottovaltuus. Palveluverkkosuunnitelmasta johtuvien investointitarpeiden tulee olla linjassa lainanottovaltuuden kanssa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen rahoituksen ja lainanottovaltuuden arvioitua kehitystä on kuvattu liitteenä olevassa materiaalissa. Lainanottovaltuuden saavuttaminen edellyttää onnistumista talouden tavoiteohjelmassa.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Aluehallitus on 30.11.2022 esittänyt aluevaltuustolle, että vuoden 2023 talouden tavoiteohjelmasta vähintään 1,25 miljoonaa kohdennetaan palveluverkkoon sen jälkeen, kun palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma on valmisteltu ja hyväksytty aluevaltuustossa 30.6.2023 mennessä.

7. Henkilöstön riittävyys

Edellä kuvattu ikääntyneiden palvelutarpeen voimakas kasvu ja lakisääteisten mitoitusten kiristyminen lisäävät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten tarvetta näihin tehtäviin.

Väestörakenteen muutos kuitenkin vähentää työikäisen väestön määrää alueella voimakkaasti, mikä näkyy myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten eläköitymisenä ja potentiaalisesti alalle hakeutuvien pienempinä ikäluokkina. Näin ollen jo pelkästään nykyisen rekrytointitason ylläpitäminen vaatii mittavia uusia toimenpiteitä. Ilman samanaikaisia muutoksia palvelutuotantoon rekrytointitarve on kuitenkin huomattavasti nykyistä tasoa suurempi: esim. hoitotyöntekijöitä tarvitaan yli 400 lisää nykyisen rekrytointitason lisäksi vuoteen 2030 mennessä, joista lähes 200 sairaanhoitajia. Työvoimapulaa esiintyy myös monissa muissa ammattiryhmissä.

Henkilöstön saatavuuden osalta veto- ja pitovoimatekijöihin on kiinnitettävä erityistä huomioita. On kuitenkin tunnustettava myös se tosiasia, että yhtälöä ei pystytä ratkaisemaan ilman samanaikaista muutosta palvelutuotantoon. Esimerkiksi ikäihmisten asumispalveluissa oli 17.11.2022 tilanteessa suljettuna omassa palvelutuotannossa 69 paikkaa ja yksityisessä palvelutuotannossa 60 paikkaa, johtuen valtaosin henkilöstövajeesta, osin koronatilanteesta. Henkilöstövoimavarojen johtamiseen kuuluvat parhaan mahdollisen ja osaavan henkilökunnan rekrytointi, osaamisen varmistaminen, kehittäminen ja uudistaminen sekä henkilöstön määrään ja mitoitukseen liittyvät kysymykset.

Palvelutuotannon on kyettävä nopeaan muutokseen pystyäkseen vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen tilanteessa, jossa henkilöstön saatavuus rajoittaa voimakkaasti henkilöstömäärän kasvua. Teknologisia ratkaisuja tulee kyetä ottamaan käyttöön kaikissa palveluissa tukemaan palveluverkon kehittymistä paremmin tarvetta vastaavaksi, jolla osaltaan on todistettua potilas- ja asiakasturvallisuuden kohentavaa ja kustannusvaikuttavuuttakin lisäävää vaikutusta, sen lisäksi, että henkilöstön riittävyttä saataisiin parannettua.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

8. Digitalisaation tilannekuva

Pohjois-Karjalassa sähköisten palveluiden osuus kaikesta palvelutuotannosta on maan neljänneksi alhaisin. Kansallinen tavoite on, että kaikesta asioinnista yli 35 % tapahtuisi sähköisten asiointipalvelujen kautta. Myös digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) velvoittaa julkista sektoria tuottamaan palveluita digitaalisesti saavutettavina. Kansallisena tavoitteena on myös parantaa digitaalisten palvelujen laatua; tämän on ajateltu lisäävän myös niiden käyttöä.

Tällä hetkellä Pohjois-Karjalassa on käytössä sote-palveluissa useita erilaisia asiointikanavia eri palveluissa ja osa on palvelukohtaisia, jopa yksittäisille asiakasryhmille räätälöityjä. Palvelut eivät muodosta yhteentoimivaa, sujuvaa kokonaisuutta, eikä käytössä ole helppokäyttöisiä mobiilisovelluksia tai muistutteita tai asiakasta asiointissaan tukevia helppokäyttöisiä ratkaisuja. Virtuaalihoitopaikkoja ei Siun sotessa ole lainkaan, eikä niiden käyttöönottamista tukevia digitaalisia palvelualustoja ole käytössä.

Erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen digitalisaation aste on hyvin alhainen. Ammattilaisten väliset konsultaatiot ja tiedonvaihdot tukeutuvat sähköpostiin, puhelimiin yms. Terveysasemilla yksittäin on käytössä hoitotyön mobiiliratkaisuja, kotihoidossa mobiiliratkaisuja käytetään runsaammin ja kotiin vietävissä palveluissa on digitalisaation astetta vähitellen kyetty kasvattamaan. Sensorointeja käytetään harvakseltaan edelleen ja asynkroniset seurantamenetelmät puuttuvat, joilla olisi todellista henkilötyötä vähentävää vaikutusta. Digitalisaatiota Pohjois-Karjalassa leimaa koordinaation puute, hajanaisuus, sporadiset kokeilut ja käyttöaiheet, ilman että muodostuisi yhteentoimivia, niin ammattilaisten kuin kuntalaisten toimintaa sujuvoittavia ja tukevia kokonaisuuksia. Toiminnanohjausjärjestelmiä ei juurikaan ole, ja digitalisaation kokonaiskuva on sekava myös kansalaisille. Vanhanaikaiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät eivät tue omahoitoa ja kansalaisen omaa hyvinvointia tai helppoa, matalan kynnyksen asiointia.

Laajempi tilannekuva digitalisaatiosta sekä tavoitetilasta tuotetaan ja tuodaan käsittelyyn valmistelun edetessä alkuvuoden aikana. Tilannekuvan tavoitteena luoda tavoitetila digitalisaatioasteen kasvattamiseksi. Palveluverkossa ja palvelutuotannon kehittämisessä huomioidaan myös kansalaiset, jotka eivät kykene käyttämään erilaisia digitaalisia palveluita.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

9. Aiemmat kehittämishankkeet

Siun soten aikana on tehty paljon erilaisia palvelutuotannon kehittämistä ja kansallisia tavoitteita edistäviä kehittämishankkeita, joissa monessa niistä on osana kehittämishanketta laajasti osallistettu henkilöstöä sekä alueemme asukkaita ja yhteistyökumppaneita. Erityisesti hankkeista huomioidaan hallitusohjelman mukainen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelma, jonka taustalla on tarve sote-palveluiden sisällölliseen ja rakenteelliseen uudistamiseen. Ohjelmalla tuetaan hyvinvointialueita valmistelevaan ja ottamaan käyttöön uudenlainen, laaja-alainen sote-keskus. Tavoitteena on vastata Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja Siun soten välisissä keskusteluissa sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) arviointiraportissaan esiin nostamiin alueellisiin haasteisiin. Kehittämistyötä tehdään STM:n asettamien hyötytavoitteiden avulla ja hanke jatkuu vielä vuoden 2023 loppuun saakka ja hanketta on valmisteltu yhdessä hyvinvointialueen valmistelun kanssa. Hankkeeseen sisältyy myös suunnitelma digisotekeskuksesta.

Sen lisäksi monista muista hankkeista Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille - Meijän oma ja turvallinen arki –hankkeen tulokset ovat merkittävässä roolissa ikääntyvien palvelukokonaisuuden kehittämisessä. Myös tämä hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka.

Lisäksi vuoden 2023 loppuun saakka jatkuva Palliativisen hoidon palvelujen tuottaminen ja laadun parantaminen KYS-ervalla –hankkeessa valmistuu Siun soten malli kattavan Kotisairaaloiminnan järjestämisestä, joka tukee palveluverkkotyötä.

Suuri joukko päättyneitä tai päättymässä olevia hankkeita ovat tuottaneet paljon merkittävää tietoa toimintamallien kehittämisen tarpeesta, joita hyödynnetään palvelustrategian ja palveluverkon suunnittelussa alueemme asukkaiden hyvinvoinnin ja pärjäämisen tukemisen lisäämiseksi.

Palvelustrategia- ja palveluverkkosuunnitelmatyössä hyödynnetään olemassa olevia suunnitelmia ja pilotoituja toimintamalleja, jotka edistävät asetettuja tavoitteita, palvelutuotannon mukautumista alueellisiin tarpeisiin sekä kansallisia hyvinvointialueiden sote-palvelutuotannolle asetettuja tavoitteita. Kehittämishankkeista tunnistetaan parhaita käytänteitä palvelustrategian tavoitteiden toteuttamiseksi.

Yhteenveto

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Palvelustrategia- ja palveluverkkosuunnitelmatyötä tehdään pohjoiskarjalaisen asukkaan parhaaksi ja asukaslähtöisesti. Strategian mukaisena tavoitteena on, että palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat. Jotta siihen päästään, edellä kuvatut muutokset ja haasteet kuitenkin edellyttävät palvelutuotannolta nopeita ja systemaattisesti toteutettavia muutoksia.

Pohjois-Karjalassa muutoksen toteuttamiselle on hyvä pohja olemassa. Ainoana alueena Suomessa Pohjois-Karjalassa on järjestetty sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimen palvelut ja ympäristöterveydenhuolto maakunnallisesti integroidulla mallilla jo vuodesta 2017 lähtien. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymässä Siun sotessa on kansallisena edelläkävijänä yhtenäistetty toimintatapoja, luotu yhteistä tietopohjaa, kehitetty palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja asiakaskokemuksen mittaamista, siirretty painopistettä perustason palveluihin ja kotiin vietäviin palveluihin sekä toimittu valtakunnan kärjessä kustannustehokkuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekioiduilla maakunnallisilla kustannuksilla mitattuna. Palveluintegraatiota on kehitetty sekä horisontaalisesti että vertikaalisesti, esimerkkeinä yhteisasiakastoiminta, erityisosaamisen hajauttaminen perustasolle, ikääntyneiden palvelujen ja terveyspalvelujen integraatio ja turvallisen kotona asumisen tukeminen yhdessä pelastuslaitoksen kanssa. Kehittämistä ovat haastaneet koronapandemia, tiukka rahoitusraami ja kansalliset haasteet henkilöstön saatavuudessa. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän yhtymävaltuusto hyväksyi ensimmäisen maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantosuunnitelman jo vuonna 2018, ja tätä vuoteen 2030 tähtäävää muutossuunnitelmaa on toteutettu tähän saakka. Nyt on aika siirtyä muutoksen seuraavaan vaiheeseen.

Tulevaisuuslautakunta 15.02.2023 § 17

Lisätiedot Muutosjohtaja Elina Felin
elina.felin@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta merkitsee palvelustrategiatyön etenemisen tietoonsa saatetuksi ja evästää tarvittaessa jatkovalmistelua.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Eila Heinonen poistui asian käsittelyn aikana.

Selostus Palvelustrategiatyötä valmisteleva projektiryhmä raportoi työstään palvelustrategiatyön ohjausryhmänä toimivalle johtoryhmälle tiistaina 14.2.2023. Tästä syystä valmistelutyön etenemisestä kertova materiaali ei ole tämän esityslistan liitteenä, vaan se esitellään vasta kokouksessa.

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 27

Lisätiedot Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen, ilkka.pirskanen@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka :

Tulevaisuuslautakunta merkitsee palvelustrategiatyön etenemisen tietoonsa saatetuksi ja evästää tarvittaessa jatkovalmistelua.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelu on edennyt tulevaisuuslautakunnan 13.12.2022 asettaminen askelmerkkien mukaisesti.

Viranhaltijavalmistelusta vastaavat aluehallituksen esittelijänä hyvinvointialuejohtaja sekä tulevaisuuslautakunnan esittelijänä strategiajohtaja. Viranhaltijavalmistelun ohjausryhmänä toimii johtoryhmä. Viranhaltijavalmistelua varten perustettiin kaksi projektiryhmää, joista toinen valmistelee palvelustrategiaa ja toinen palveluverkkosuunnitelmaa. Molemmat projektiryhmät ovat kokoontuneet vuoden alusta alkaen lähes viikottain.

Palvelustrategiaa ja ylitason tavoitteita hahmottamaan on luonnosteltu palvelukonseptin -runko, joka löytyy esityslistan liitteenä. Valmistelutyössä on hyödynnetty mm. Kohti hyvinvointialuetta -kiertueella asukkailta saatua

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

palautetta ja asukaskyselyn tuloksia, henkilöstön näkemyksiä strategisten tavoitteiden toteuttamisesta, hanketyössä tehtyjä selvityksiä ja havaintoja sekä laajaa tietopohjaa mm. palvelutarpeista ja henkilöstön saatavuudesta.

Palvelukonseptin -runkoa ja valmistelun etenemistä on käsitelty tulevaisuuslautakunnan ja aluehallituksen seminaarissa 19.1.2023, henkilöstöinfossa 3.2.2023, aluevaltuuston iltakoulussa 22.2.2023, vanhusneuvostossa, nuorisovaltuustossa ja osallisuusvaliokunnassa 22.2.2023, lapsi- ja perheasiainneuvostossa ja vammaisneuvostossa 23.2.2023.

Päämääriä ja tavoitteita on jatkovalmisteltu puolen päivän työpajoissa 27.2.2023 ja 1.3.2023, joihin on osallistunut reilusti yli 100 osallistujaa. Valmistelu on jatkunut/jatkuu toimialuiden laajennettujen johtotiimien puolen päivän työpajoissa (Ikäihmisten palvelut 8.3.2023, Perhe- ja sosiaalipalvelut 8.3.2023 ja Terveys- ja sairaanhoitopalvelut 15.3.2023), joissa kussakin on noin 20 osallistujaa.

Valmistelun etenemistä on myös käsitelty yhteistyötoimikunnassa 2.3.2023 ja henkilöstöinfossa 3.3.2023 sekä hankintaillassa 2.3.2023.

Palveluverkkoa valmisteleva projektiryhmä on työskennellyt tiiviisti palvelujen tarvetta ja saatavuutta määrittävien kriteerien parissa. Kriteerejä on kuvattu noin 120 kappaletta. Kriteerien pohjalta on muodostettu erilaisia skenaarioita palveluverkon muodostumisesta.

Tulevaisuuslautakunnalle esitellään valmistelun etenemisen tilannekuva sekä keskeneräisiä luonnoksia palvelustrategian päämääristä, tavoitteista, toimenpiteistä ja erilaisista skenaarioista. Tulevaisuuslautakunta evästää valmistelua.

Ensimmäiset luonnokset palvelustrategiasta ja palveluverkkoskenaarioista julkaistaan tulevaisuuslautakunnan esityslistalla 6.4.2023.

Tulevaisuuslautakunta käsittelee luonnoksia 12.4.2023.

Lausuntokierroksella 13.4-2.5.2023 luonnoksista pyydetään palautetta asukkailta (Verkkoavoriihi®), henkilöstöltä, hyvinvointialueen toimielimiltä, kunnilta ja muilta sidosryhmiltä. Lausuntopalautteen jälkeen tehdään tarvittavat muutokset ja varsinainen esitys palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta julkaistaan tulevaisuuslautakunnan esityslistalla 19.5.2023.

Tulevaisuuslautakunta	§ 51	13.12.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 17	15.02.2023
Tulevaisuuslautakunta	§ 27	15.03.2023

Liitteet

[2] Palvelustrategia valmistelu, yleisesittely 2.3.2023

Aluehallitus
Tulevaisuuslautakunta

§ 118
§ 28

19.09.2022
15.03.2023

Asiakasohjaus ja palvelualustaratkaisut hyvinvointialueella
254/00.01.03.00/2022

Aluehallitus 19.09.2022 § 118

Lisätiedot va. Kehittämiskoordinaattori Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi.

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus evästä jatkovalmistelua seuraavasti:

Sähköisessä asiakas- ja palveluohjauksessa huomioidaan asiakkaan hyvä palvelu ja neuvonta toimialueriippumattomasti. Toiminnan käynnistymisessä huomioidaan kansalliset palvelujen saatavuuden kehittämisvaatimukset sekä alan yleiset vaatimukset, mutta myös sovellusten käytettävyys niin ammattilaisille kuin kansalaisille. Toiminnan käynnistämiseen on hanketukea (Tulevaisuuden sotekeskus), mutta itse toiminta käynnistämävaiheen jälkeen on tarkoitus tehdä mahdollisimman kustannusneutraalisti nykytilanteeseen nähden.

Kehittämällä tavoitellaan

- yhteydensaannin paranemista tarjoamalla sähköistä asiakas- ja palveluneuvontaa niille asiakkaille, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä tällaisen palvelun käyttöön
- digitalisaation edistämistä kansallista tavoitetasoa ja lainsäädännön vaatimuksia kohti
- palvelujen kysynnän vaihtelun tasaamista

Edistetään em. kohdan toteutumista hankkimalla sähköiset työkalut joko in-house-hankinnalla tai kilpailuttamalla. Kumpakin hankintavaihtoehto on jo selvitetty ja asia tuodaan hallitukselle huolellisen valmistelun jälkeen päätettäväksi vaihtoehtoineen mahdollisimman pian.

Sähköisten työkalujen hankinta pyritään mahdollisuuksien mukaan rahoittamaan investointiavustuksella sekä poistamalla käytöstä päällekkäisiä työvälineitä.

Päätös Hyväksyttiin.

Aluehallitus
Tulevaisuuslautakunta

§ 118
§ 28

19.09.2022
15.03.2023

Selostus

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) 5 § velvoittaa viranomaisen tarjoamaan jokaiselle mahdollisuus toimittaa asiointitarpeeseensa liittyvät sähköiset viestit ja asiakirjat käyttäen digitaalisia palveluita tai muita sähköisiä tiedonsiirtomenetelmiä. Tammikuussa 2018 VM linjasi sähköisen asiointin tavoitetilasta vuonna 2022 (<https://vm.fi/digipalvelujen-ensisijaisuus>). Linjauksen mukaan viranomaiset ovat veloitettuja tarjoamaan kansalaisille ja oikeushenkilöille eli yrityksille ja yhteisöille ensisijaisena vaihtoehtona saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja. Viranomaisten on järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä ja asiointi niin, että asiakkailta on aina käytettävissä sähköinen kanava.

THL:n perusteella Siun soten alueella digitaalisia palveluita käytetään Suomessa kuudenneksi vähiten. Kansallinen tavoitetaso sotepalvelujen digitalisaatiolle, vuonna 2025 on, että vähintään 35 % kaikesta asiointista. Tällä hetkellä digitaalista asiointia Siun sotessa on vasta noin 18 % kaikesta asiointista. Työvälineiden hankinta tukisi sekä kansalaisten toivetta sähköisen asiointin lisäämisestä, että myös ammattilaisten toivetta saada sujuvaa digitaalista asiointia asiakkaiden ja potilaiden kanssa. Palvelujen saatavuuden ja yhteydensaannin parantaminen on yksi tulevaisuuden sotekeskusohjelman tavoitteista.

Osana palvelujen digitalisaatiota on todettu tarve digitaaliselle palvelualustalle, jonka osina olisivat mm. asiakasportaali ja hyvinvointitarjotin. Näiden työkalujen käyttöönotto vaatii toiminnan jonkinasteista uudelleenorganisointia. Varsinaisen toiminnan kehittämistä tehdään osana Tulevaisuuden sotekeskuskehittämistä yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Kehittämisestä on tähän mennessä keskusteltu kuntayhtymän yhteistyötoimikunnassa 12.5.2022 § 25 sekä 9.6.2022 §34.

Siun sotessa on selvitetty sähköisen asiakasportaalin, palvelualustan sekä ns. hyvinvointitarjottimen erilaisia hankintamahdollisuuksia ja kustannuksia markkinavuoropuhelun ja muiden selvitysten kautta. Näitä selvityksiä on katettu mm. hankerahoituksella (soterakenneuudistus, hykehanke).

Digitaalisella palvelualustalla tarkoitetaan sellaista modulaarista kokonaisuutta, joka kokoaa kertakirjautumisen taakse eri palvelukokonaisuuksia, ja jotka välittyvät digitaalista väylää pitkin käytettäväksi. Palvelualustan kautta asiakas ja ammattilainen saa kootusti ratkaisut käyttöönsä. Palvelualusta kokoaa eri toiminnallisuudet yhden

Aluehallitus
Tulevaisuuslautakunta

§ 118
§ 28

19.09.2022
15.03.2023

sovelluksen kautta käytettäväksi esimerkiksi asiakkaan älypuhelinsovelluksen tai asiakasportaalin kautta.

Asiakasportaalilla tarkoitetaan asiakkaan sähköistä väylää palveluihin, näkymää tai sovellusta, jota kautta palvelua saadaan tai sitä annetaan asiakkaalle. Sen tulee mahdollistaa asiakkaan välillä kahdensuuntainen tietojen vaihto.

Hyvinvointitarjottimella tarkoitetaan sellaista osaa sähköisistä palveluista, jonka kautta mahdollistetaan alueen asukkaille non-sote palvelujen tuottajien tietojen välittämistä. Sen tulee mahdollistaa välittää tieto olemassa olevista kolmannen sektorin palveluista ja hinnoista, sekä konkretisoida tarjolla olevia palveluita, ei niinkään vain järjestöjä ja yhdistyksiä. Hyvinvointitarjotin on keskiössä hyvinvointilähetelle. Sen tulee tuottaa tietoa palvelujen hinnoista ja hyvinvointia tukevista soten ulkopuolisista ratkaisuista ja palveluista.

Kaupallisia suoraan käyttöönotettavia ratkaisuja digipalvelualustaksi on selvityksen perustalla löydetty kaksi. Suoraan käyttöönotettavat ratkaisut eivät ole in-house-hankinnan piirissä. In-house-hankinnan kautta voitaisiin hankkia modulaarinen ratkaisu, joita on tarjolla useita. Modulaaristen ratkaisujen ongelma on se, että niiden valmiusastetta voi olla vaikea ennakolta määrittellä, jolloin oman työn ja hankittavien moduulien osuus on vaikea arvioida ja siten kustannusvaikutuksen jäävät ainakin osittain epävarmoiksi. Oman työn osuuden käyttöön liittyy myös muita riskejä, kuten osaamisriskit. In-house -toimittajalla ei ole myöskään kaupallisen yhtiön ketteryyttä kehittää ja siten aikatauluriski voi realisoitua.

In-house -hankinnan puolesta puhuu ketterä hankintatapa sekä käyttökokemukset muissa sairaanhoitopiireissä. Olemassa oleva, tuotantokäytössä toisaalla olevan modulaarisen digitaalisen palvelualustan rakenne on joustava ja sitä on kehitetty samankaltaisille toimijoille Suomessa. In-house -hankinnassa lopputuotteen valintaan on mahdollista vaikuttaa paremmin.

Kilpailutuksen puolesta puhuu käytössä olevien ratkaisujen laaja ja pitkä käyttökokemus mm. yksityissektorilla ja jopa kansainvälisesti. Kilpailutetut tuotteet ovat valmiita SaaS -palveluita käyttöön otettavaksi ja niiden tuotekehityksestä ja ylläpidosta vastaavat in-house -yhtiöitä laajemmat henkilöstöresurssit ja kokoaikaiset kehittäjät. Samaa palveluita käyttävät muut asiakkaat myös parantavat jatkuvasti ajan tasalla olevaa palvelua ja sen käytettävyyttä. Myös asiakassovellukset ovat sovelluskauppojen kautta suoraan ladattavissa ja käytettävissä. Lopputuotteen moduuleihin on

Aluehallitus
Tulevaisuuslautakunta

§ 118
§ 28

19.09.2022
15.03.2023

vähemmän mahdollisuus vaikuttaa, koska tuote on useille asiakkaille käytössä.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan ei sähköisten työvälineiden hankkimista ole pystytty sisällyttämään. Näin ollen hankinta mahdollistuu ainoastaan, mikäli saamme siihen investointiavustusta tai se pystytään muuten toteuttamaan kustannusneutraalisti.

Mahdollisesti hankittavaa palvelualustakokonaisuusratkaisua on pidettävä valtionohjauksen tarkoittamana toiminnallisesti merkittävänä investointina (sellaisen tieto- ja viestintä teknisen ratkaisun hankinta ja käyttöönotto, jolla on vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon toteuttamistapaan, saatavuuteen, saavutettavuuteen tai laatuun hyvinvointialueella), joka on sisällytettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan sekä perusteltava sen hankinta. Hankinnan tarpeellisuuden arvioinnissa STM:n taholta otetaan huomioon hankinnan kustannustehokkuus, yhteistyösopimusten yhteensovittaminen sekä hyvinvointialueen taloudellinen kestävyys.

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 28

Lisätiedot

Kehittämiskoordinaattori Heli Aalto p. 013-330 7908, heli.aalto@siunsote.fi,
talousjohtaja Ismo Rouvinen p. 013-330 4506, ismo.rouvinen@siunsote.fi
strategiajohtaja Ilkka Pirskanen p. 013-330 4500
ilkka.pirskanen@siunsote.fi

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Päätetään hankkia kilpailutuksen kautta asiakasohjaus- ja palvelualustaratkaisu. Kilpailutuksen edellytyksenä on alle 12 kk tapahtuva irtaantumismahdollisuus hankinnasta ja sen irtisanomisajalla kustannuksista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on käytössä terveystietopalveluissa Mediatri potilastietojärjestelmä ja sosiaalipalveluissa ProConsona asiakastietojärjestelmä. Lisäksi hyvinvointialueella on käytössään useita tietojärjestelmiä, jotka täydentävät tietojärjestelmien kokonaisuutta. Nyt käytössä oleva palvelukokonaisuus ei kuitenkaan mahdollista optimaalisella

Aluehallitus
Tulevaisuuslautakunta

§ 118
§ 28

19.09.2022
15.03.2023

tavalla potilaillemme ja asiakkaillemme digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöä.

Tässä tehtävän hankinnan kustannus ei syö lainanottovaltuutta, koska kustannus syntyy vuosimaksusta, joka on irtisanottavissa 12 kk irtisanomisajalla. Vuosimaksukustannuksesta, lyhyestä irtisanomisajasta ja hankerahoitukseen (Tulevaisuuden sotekeskushanke) sisältyvästä käyttöönotosta johtuen hankittavaa palvelukokonaisuusratkaisua ei tarvitse pitää valtio-ohjauksen tarkoittamana toiminnallisesti merkittävänä investointina, joka on sisällytettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan. Tämä tieto poikkeaa aluehallituksella 19.9.2022 § 118 käytössä olleesta tiedosta.

Hankinta rahoitetaan ensivaiheessa hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen valtionavustuksista.

Liitteet

- [3] Tarvelaskelma asiakasohjaus- ja palvelualustaratkaisut hyvinvointialueella

Tulevaisuuslautakunta

§ 29

15.03.2023

SBM-toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto ikäihmisten palveluihin ja tilannekeskukseen

2735/02.08.00.00/2023

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 29

Lisätiedot Toimialuejohtaja Eija Rieppo, p. 013-330 4510 eija.rieppo@siunsote.fi, palvelujohtaja Hannele Komu, p. 013-330 6692 hannele.komu@siunsote.fi, digijohtaja Samu Kuosmanen, p. 013-330 4347, samu.kuosmanen@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Päätetään hankkia ja ottaa käyttöön SBM- toiminnanohjausjärjestelmä. Investointi ja käyttöönotto rahoitetaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen valtionavustuksista. Ennen hankinnan toteuttamista päivitetään hyvinvointialueen investointisuunnitelma ja hyväksytetään se tarvittaessa ministeriössä.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on merkittäviä haasteita asiakkaiden / potilaiden ohjaamisessa oikea-aikaisesti heidän tarvitsemansa palvelun piiriin. Esimerkiksi hoito- ja asumispalvelupaikkatilannetta joudutaan esimiesten toimesta päivittämään puhelukierroksilla, saapuvista potilaista ei tiedetä ajoissa siten, että voitaisiin valmistautua huolellisesti potilaan vastaanottamiseen. Osin näistä ongelmista johtuen lakisääteisten hoito- ja hoivaotakuun toteutuminen on vaarantunut, eikä henkilöstöresurssia saada käytettyä optimaalisesti.

SBM-toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto parantaa esihenkilöiden toimintaedellytyksiä ja ohjaa tekemistä asiakkaan ja työyhteisön kannalta mielekkäisiin tehtäviin. Ohjelmisto poistaa päällekkäisen työn tekemistä ja tekee asiakkaan sijoittamisesta oikeudenmukaista. Järjestelmän avulla saadaan reaaliaikainen tilannekuva paikkatilanteesta (omat ja yksityiset paikat) ja nähdään saapuvat potilaat / asiakkaat. Potilasvirtojen optimointi mahdollistuu ja hoitotakuun seuranta tulee paremmin mahdolliseksi (näyttää jonotuspäivät). Tästä seuraa se, että henkilöstöresurssia voidaan optimoida aikaisempaa tehokkaammin. Materiaali ja henkilökuljetusten hallinta on mahdollista saada tähän palveluun. Tilannekeskuksen toiminta

Tulevaisuuslautakunta

§ 29

15.03.2023

tämän järjestelmän tukemana integroi eri toimialueiden palveluja yhteen paremmin ja kustannustehokkaammin. Kaikkiaan järjestelmä parantaa lakisääteisten palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta asiakkaan näkökulmasta katsottuna.

Palvelujen oikea-aikaisuuden ja oikeatasaisuuden parantaminen on hyvinvointialueen keskeinen strateginen tavoite.

Järjestelmän kokonaisinvestointi on 230 881 €, josta käyttöönottoprojektin osuus on 44 895 €. Järjestelmän käytöstä aiheutuvat nettokustannukset ovat 31 873 € / vuosi (korvausinvestoinnissa nettokustannus on kulujen muutos). Laskennalliset säästöt muodostuvat henkilöstökulujen vähenemisestä, palvelujen oston vähenemisestä ja ambulanssikuljetustenvähenemisestä ja ovat yhteensä 184 592 € / vuosi. Tarkempi tarveselvitys laskelma esityslistan liitteenä.

Valtioneuvoston asetuksen mukaan, mikäli avustuksen saajat käyttävät Sosiaali- ja terveysministeriön avustuksia investointimenoihin aiheutuu tarve päivittää investointisuunnitelma. Suunnitelmat hyväksytään sosiaali- ja terveysministeriössä ja sisäministeriössä.

Liitteet

[4] Tarveselvityslaskelma SBM-toiminnanohjausjärjestelmä

Tulevaisuuslautakunta

§ 30

15.03.2023

Suojaa-hankkeen jatkohaku

2244/00.01.05.00/2023

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 30

Lisätiedot Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013-330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta hyväksyy Päihteitä käyttävien äitien palvelujen turvaaminen Siun Sotessa (Suojaa-hanke VN1656/2023) jatkohakemuksen.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi 3.12.2021 antamallaan päätöksellä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Siun sotelle valtionavustuksen, joka oli tarkoitettu turvaamaan päihteitä käyttävien odottajien ja vanhempien palvelut ennen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen voimaantuloa. Hankeraha myönnettiin ajalla 1.1.—31.12.2022 aiheutuviin kustannuksiin. Suunnitteluvaiheessa hankkeelle annettiin nimi Suojaa-hanke. Hankkeessa tehtävällä työllä tuetaan asiakkaiden hoitoon hakeutumista ja pääsyä sekä siihen sitoutumista ja motivoitumista päihteettömyyteen. Suojaa-toiminnan kohderyhmänä ovat olleet Siun soten alueella asuvat päihteitä käyttävät lasta odottavat vanhemmat ja pikkulapsiperheet.

Kesällä 2022 tuli mahdollisuus hakea STM:n hankkeille lisärahoitusta. Rahoitusta haettiin sosiaaliohjauksen osuuden lisäämiseen sekä lisäaikaa hankkeen raportointiin vuoden 2023 ensimmäisinä kuukausina. Lisäajan muodossa resurssia ei myönnetty, mutta sosiaaliohjaukseen myönnettiin lisärahaa. Päätöksen tiedoksi saaminen venyi kuitenkin niin pitkälle syksyyn, että sosiaaliohjaajaa ei onnistuttu rekrytoimaan Siun soten sisäisesti eikä myöskään ostopalveluna. Saatu lisärahoitus päädyttiin pääosin palauttamaan.

Lyhyeksi jääneen hankekauden vuoksi osa huomatuista kehitystarpeista jäi kesken tai niitä ei pystytty toteuttamaan hankeaikana. Nyt haettavassa uudessa hankkeessa vuodelle 2023 halutaan jatkaa hyvin alkanutta kehittämistyötä. Uusi hanke jatkaa siitä, mihin Suojaa-hankkeessa päästiin. Toiminnan painopisteenä on varmistaa ja vahvistaa Suojaa-hankkeen

Tulevaisuuslautakunta

§ 30

15.03.2023

vanhemmuus- ja vauvakeskeisen toiminnan saumatonta integraatiota aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä päihdelääketieteen poliklinikan ja yleissairaalapsykiatrian kanssa. Vuodelle 2023 haettavan hankkeen yhtäaikaisuus Vauras-hankkeen kanssa antaa loistavan mahdollisuuden tarkastella kohderyhmän palveluja kehittämiskokonaisuutena.

Liitteet

- [5] Hakemus valtionavustuksen saamiseksi
Päihteitä käyttävien äitien palvelujen
turvaaminen Siun sotessa
- [6] Hankesuunnitelma, päihteitä käyttävien
äitien palvelujen turvaaminen
- [7] Suojaa-hankkeen talousarvio
- [8] Laskennallinen tarveselvitys Suojaa-hanke

Tulevaisuuslautakunta

§ 31

15.03.2023

Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta -hankehakemus

2391/00.01.05.00/2023

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 31

Lisätiedot Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013-330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta hyväksyy Kohti vaikuttavaa osallisuutta -hankkeen hankehakemuksen.

Päätös Esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Tulevaisuuslautakunta:

1. hyväksyy Kohti vaikuttavaa osallisuutta -hankkeen hankehakemuksen,
2. perustaa hankkeelle ohjausryhmän johon nimetään seuraavat henkilöt:
  - Merja Mäkisalo-Ropponen, puheenjohtaja
  - Juha Ryyänen, lapsi- ja perheasiainneuvosto
  - Aada Reijonen, nuorisovaltuusto
  - Anu Huusko, osallisuusvaliokunta
  - Tuija Kähkönen, mielenterveys- ja päihdepalvelut
  - Maarita Mannelin, hankkeen edustaja

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on osaltaan hyväksynyt Pohjois-Karjalan hakemuksen Kohti vaikuttavaa osallisuutta (Uudet vaikuttamisen tavat 476401) -hankkeen rahoituksesta.

Hyvinvointialuelain 611/2021/29§:n mukaan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa sekä suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. Asiakaskokemusta mitataan Siun sotessa jo melko kattavasti ja saamme hyvin palautetta niiltä asiakkailta, jotka ovat päässeet palveluiden piiriin. Kehitettävää on tiedon hyödyntämisessä eli palautteiden pohjalta tehtävissä toimenpiteissä ja niiden seurannassa. Haasteellisinta on kuitenkin saada asukaspalautetta henkilöiltä, jotka eivät pääse tai tule palveluiden piiriin tai joille palautteen antaminen on syystä tai toisesta vaikeampaa.

Tulevaisuuslautakunta

§ 31

15.03.2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on aloittanut toimintansa osallisuusvaliokunta, jonka tehtävänä on hyvinvointialueen asiakastyytyväisyyden sekä asiakaspalautteen pohjalta tehtyjen toimenpiteiden seuraaminen sekä seurata mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan hyvinvointialueen laissa 611/2021/29§ ehdotettujen keinojen mukaisesti. Osallisuusvaliokunnan toiminnalle tulee luoda malli, jolla se pystyy toteuttamaan tehtävänsä ja toiminta saadaan nivottua osaksi päätöksentekoa. Konkreettisenä hankkeeseen nivottavana kehitystarpeena on noussut vaikuttamistoimielimien tekemät aloitteet. Niiden valmistelu ja päätöksenteko etenee tällä hetkellä hallintosäännön mukaisesti samalla tavalla kuin kansalaisaloitteet, mikä ei ole hyödylliseksi koettu malli eri osapuolien näkökulmasta. Keskinäinen tiedonjako ja kuulluksi tuleminen puuttuu. Sitran Taloustutkimukselle teettämän kyselyn mukaan pohjoiskarjalaiset haluavat olla päätösten suunnittelussa mukana ja heitä tulisi kutsua aktiivisesti dialogiin.

Hankkeen visiona on yhteisen ymmärryksen toiminta- ja päätöksentekokulttuuri, joka auttaa tunnistamaan alueellisia megatrendejä, piileviä tarpeita ja mahdollisuuksia.

Liitteet

- [9] Hankehakemus 20.1.2023, Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta
- [10] Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta -hankkeen kustannussuunnitelma
- [11] Rahoituspäätös Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta -hanke
- [12] Laskennallinen tarveselvitys Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle (RRP)
361/00.01.03.00/2022

Tulevaisuuslautakunta 07.09.2022 § 32

Lisätiedot va. Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Muutosjohtaja Felin Elina:

Tulevaisuuslautakunta hyväksyy Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalvelujen kehittäminen - IPS-sijoita ja valmenna! -hankkeen jatkohakemuksen (VN/10853/2020) sekä Hanke päihteitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi (Suojaa-hanke VN/16429/20211(2) jatkohakemuksen.

Tulevaisuuslautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että se hyväksyy RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle VN/21749/2022M) suunnitelmapohjan ja valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tekemään avustusehtojen mukaisen hankesuunnitelman kirjoittamisen loppuun.

Tulevaisuuslautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että aluevaltuusto valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tarkistamaan ja hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivosen allekirjoittamaan ja lähettämään lopullisen hakemuksen määräaikaan 6.10.2022 klo 16.15 mennessä STM:lle. Hakemusasiakirjat tuodaan tiedoksi seuraavaan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 12.10.2022.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalveluiden kehittäminen – IPS – sijoita ja valmenna! jatkorahoitushaku on ajalle 1.1.2023-30.6.2023 Hakemus on jätetty 25.8.2022.

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Siun soten laajassa alueellisessa hyvinvointikertomuksessa (hyväksytty Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän valtuustossa 14.6.2022/pykälä 20) on nostettu Pohjois-Karjalan yhdeksi keskeiseksi hyvinvointihaasteeksi mielenterveys- ja päihdeongelmat.

IPS-mallissa on kyse tuetun työllistymisen näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen toteuttamisesta psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen integroituna palveluna. IPS-kokonaisuus on osa Marinin hallituksen mielenterveysstrategiaa 2020-2030. Nyt haettavan IPS-hankkeen täydennyshaun myötä on mahdollista laajentaa rajatusti asiakasryhmää nykyisestä ja sitä kautta vakiinnuttaa toimintaa osana tuetun työllistymisen palveluja tulevana hankekautena. Täydennyshaussa haettavassa hankkeessa jatketaan edellisen hankekauden tavoitteita. Hankeajaksi on tähän mennessä ollut verrattain lyhyt ja toiminta käynnistyi hitaasti johtuen muun muassa koronasta aiheutuneista haasteista. Haetun hankkeen kustannusarvio on 167 305€ josta omavastuu on 80 % eli 33 461€.

Hanke päihkeitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi, eli Suojaa-hanke jatkohaku kohdentuu ajalle 1.8.-31.12.2022 eli kyseessä on jo käynnissä olevan hankkeen lisärahoitus. Hakemus on jätetty 31.7.2022. Hankkeen kokonaiskustannukset (euroina) 57 700 €, josta valtionavustus 46 160 € ja 80% omavastuu 11 540 €.

Kohderyhmänä hankkeessa ovat lasta odottavat ja pikkulapsivaiheen (lapsi 0-3 vuotta) perheet, joissa on päihkeiden käyttöä. Hankkeessa kehitetään päihkeitä käyttävien äitien ja heidän kumppaniensa kuntoutusta ja hoitoa yhteistyössä neuvoloiden ja sekä lastensuojelun kanssa. Hankkeessa tehtävällä työllä tuetaan asiakkaiden hoitoon hakeutumista ja pääsyä sekä siihen sitoutumista ja motivoitumista päihkeettömyyteen. Hankkeessa vahvistetaan raskauden aikaista mentalisaatiota, raskauden ja vauva- sekä pikkulapsivaiheen varhaista vuorovaikutusta, koordinoidaan perheen palveluja ja tehdään asiakaskohtaisten tavoitteiden mukaista perhetyötä. Pohjois-Karjalassa HAL-toimintaan osallistuu vuosittain 10-20 perhettä, mutta kansallisesti arvioidun esiintyvyyden (6% odottajista ja pikkulasten vanhemmista) perusteella, päihkeitä käyttäviä perheitä on Pohjois-Karjalassa jopa n. 80 vuositasona. Hanketiimi on moniammatillinen, siinä työskentelee kättilö, perheterapeutti, perhetyöntekijä, terveydenhoitaja ja sosiaalityöntekijä. Lisäksi hanke ostaa lääkäriyöpanosta.

Suomen kestävä kasvun ohjelmalla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua.

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, kasvattaa tuottavuutta, nostaa työllisyysastetta, nopeuttaa hoitoon pääsyä sekä edistää alueellista, sosiaalista ja sukupuolten tasa-arvoa. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarista 4, joka koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistamista ja kustannusvaikuttavuuden lisäämistä, ja osin pilarista 3, joka koskee työllisyysasteen ja osaamistason nostamista kestävän kasvun vauhdittamiseksi.

Suomen kestävän kasvun -ohjelman valtionavustuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella 1126/2021. Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke täyttää seuraavat valtionavustusasetuksen 4 §:n mukaiset erityiset edellytykset: 1. avustus täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset tavoitteet; 2. avustus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista; 3. avustuksessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja 4. avustuksen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä elpymis- ja palautumissuunnitelman pilarissa 4 on lisäksi, että sillä rahoitettava toiminta toteuttaa yhtä tai useampaa seuraavista tavoitteista:

1. edistetään laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön kiireettömään hoitoon pääsyä seitsemässä vuorokaudessa perusterveydenhuollossa sekä vähennetään covid-19 -epidemian aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvajetta;
2. edistetään perusterveydenhuollon hoitopääsyä vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista;
3. vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta;
4. otetaan käyttöön perusterveydenhuollon hoitopääsyä edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot.

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä elpymis- ja palautumissuunnitelman pilarissa 3 on lisäksi, että sillä rahoitettava toiminta toteuttaa jompaakumpaa tai molempia seuraavista tavoitteista:

1. laajennetaan Työkykyohjelmaa ja toimintamallia, jossa tuetun työllistymisen näyttöön perustuva työhönvalmennus toteutetaan psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen integroituna palveluna;
2. otetaan huomioon mielenterveys ja työkyky työllisyyden ja tuottavuuden edellytyksenä.

Hankkeen tulee täyttää myös valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n mukaiset valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset. Valtionavustusta voidaan myöntää valtion talousarvion tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varojen puitteissa, jos:

1. tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
2. valtionavustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
3. valtionavustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä valtionavustuksen kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen; sekä
4. valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Hankehakemukset arvioidaan STM:n laatimien arviointikriteerien mukaisesti.

Toisessa haussa valtionavustuksina jaettavissa oleva enimmäismäärä on yhteensä 255,6 miljoonaa euroa. Hakuaika alkoi 1.9.2022 ja päättyy 6.10.2022 klo 16.15. Toisen haun valtionavustus on käytettävissä vuoden 2025 loppuun saakka kuitenkin niin, että avustussumma tarkistetaan erikseen vuosien 2024 ja 2025 osalta eduskunnan vahvistettua valtion talousarvion. Osa toimenpiteistä rajautuu tätä lyhyemmälle ajalle. Valtionavustus myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

oikeuttaviin kustannuksiin. Hankkeeseen osallistuvalla taholla ei siis edellytetä omarahoitusosuutta.

Aluehallitus 19.09.2022 § 119

Lisätiedot va. Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle VN/21749/2022M) suunnitelmapohjan ja valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tekemään avustusehtojen mukaisen hankesuunnitelman kirjoittamisen loppuun.

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tarkistamaan ja hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivosen allekirjoittamaan ja lähettämään lopullisen hakemuksen määräaikaan 6.10.2022 klo 16.15 mennessä STM:lle. Hakemusasiakirjat tuodaan tiedoksi seuraavaan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 12.10.2022.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti tulevaisuuslautakunta päättää toimialueet ylittävistä strategisista hankkeista. Suomen kestävän kasvun -ohjelman valtionavustusten ohjeistuksen mukaan asia tulee kuitenkin viedä aluevaltuuston käsittelyyn.

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää kasvua. Ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.

Suomen kestävän kasvun -ohjelman valtionavustuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella 1126/2021. Valtionavustuksen myöntämisen

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

edellytyksenä on, että hanke täyttää seuraavat valtionavustusasetuksen 4 §:n mukaiset erityiset edellytykset: 1. avustus täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset tavoitteet; 2. avustus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista; 3. avustuksessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja 4. avustuksen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

Avustuksen myöntämisen kriteereitä on avattu tarkemmin Tulevaisuuslautakunnan 7.9.2022 käsittelyn selostusosassa.

Toisessa haussa valtionavustuksina jaettavissa oleva enimmäismäärä on yhteensä 255,6 miljoonaa euroa. Hakuaika alkoi 1.9.2022 ja päättyy 6.10.2022 klo 16.15. Toisen haun valtionavustus on käytettävissä vuoden 2025 loppuun saakka kuitenkin niin, että avustussumma tarkistetaan erikseen vuosien 2024 ja 2025 osalta eduskunnan vahvistettua valtion talousarvion. Osa toimenpiteistä rajautuu tätä lyhyemmälle ajalle. Valtionavustus myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin. Hankkeeseen osallistuvalla taholla ei siis edellytetä omarahoitusosuutta.

Muiden hankkeiden osalta päätöksen on tehnyt tulevaisuuslautakunta, eikä niitä tarvitse käsitellä muissa toimielimissä. Merkitään kuitenkin tiedoksi, että tulevaisuuslautakunnan käsittelyssä 7.9.2022 § 32 selostusosaan on kirjattu virheellinen omavastuu %. Oikeat omavastuuosuudet ovat 20 %, eli:

Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalveluiden kehittäminen – IPS – sijoita ja valmenna! jatkorahoituksen kustannusarvio on 167 305€, josta omavastuu on 33 461€, eli **20%**.

Hanke päihkeitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi, eli Suojaa-hanke jatkohaku. Hankkeen kokonaiskustannukset (euroina) 57 700 €, josta omavastuu 11 540 €, eli **20 %**.

Hankkeiden euromääräiset summat ovat oikein. Korjaus viedään myös tulevaisuuslautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Aluevaltuusto 27.09.2022 § 55

Lisätiedot

va. Kehittämisohtaja Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Päätösehdotus

Aluehallitus:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle VN/21749/2022M) suunnitelmapohjan ja valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tekemään avustusehtojen mukaisen hankesuunnitelman kirjoittamisen loppuun.

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tarkistamaan ja hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivosen allekirjoittamaan ja lähettämään lopullisen hakemuksen määräaikaan 6.10.2022 klo 16.15 mennessä STM:lle. Hakemusasiakirjat tuodaan tiedoksi seuraavaan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 12.10.2022.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tulevaisuuslautakunta 12.10.2022 § 42

Lisätiedot

va. Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus

Muutosjohtaja Felin Elina:

Tulevaisuuslautakunta merkitsee tiedoksi RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle).

Tulevaisuuslautakunta merkitsee tiedoksi selostusosassa kuvatun kirjoitusvirheen korjauksen IPS-hankkeen ja Suojaa-hankkeen omavastuuosuuksien osalta.

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Tulevaisuuslautakunta kuulee asiantuntijana kehittämisjohtaja Heli Aaltoa tämän pykälän osalta.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Liitteenä oleva Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen RRP-rahoitushakemus (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle) on lähetetty Sosiaali- ja terveysministeriöön 6.10.2022 määräaikaan mennessä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue hakee vuosille 2023-2025 Suomen kestävän kasvun ohjelman toisesta hausta valtionavusta alueen sote-palvelujen saatavuuden vahvistamiseen ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiseen. Hankehakemus kohdentuu pilariin 4 investointeihin.

Haettavalla valtionavustuksella toteutetaan ensimmäisen hankehakuden aikana tehtyjen toimeenpanosuunnitelmien mukaista kehittämistä, osallistutaan kansalliseen ja Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyöhön. Hankkeen aikana kehitetään ja pilotoidaan ensilinjan etäasioinnin asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalliin liittyviä ratkaisuja ja tehdään muita etäasiointia lisääviä toimenpiteitä ja laajennuksia. Haavoittuvassa tai heikossa asemassa olevien kohderyhmät toisessa vaiheessa ovat nuoret psykosiaalisen tuen tarpeen ja mielenterveyshäiriöiden osalta (varhainen tunnistaminen ja tuki), aikuiset ja ikääntyneet pitkäaikaissairaat sekä säännöllisen kotihoidon tai palveluasumiesn piirissä olevat henkilöt, erityisesti terveyspalvelujen osalta.

Tehtyjen nykytilan analyysien pohjalta toteutetaan palvelukokonaisuuden kehittämistyötä. Tulevien vuosien toimeenpaneva kehittämistyö tuottaa arvokasta tietoa hoitoon, palveluun ja kuntoutukseen pääsystä ja niistä muutoksista, joita näillä menetelmin tapahtuu. Tietoja ja kokemuksia mitataan, arvioidaan ja tehdään muutoksia niiden perusteella. Käyttöön otettavat menetelmät, toimintamallit ja ohjelmistoratkaisut vahvistavat eri palvelujen käytöstä muodostuvaa tietopohjaa, jota voidaan edelleen hyödyntää alueen palvelujen poikkihallinnolliseen ja kustannusvaikuttavaan toiminnan kehittämiseen alueen asukkaiden palvelujen turvaamiseksi, osana koronapandemian jälkihoitoa.

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Tulevaisuuslautakunnan käsittelyssä 7.9.2022 § 32 selostusosaan on kirjattu virheellinen omavastuu % IPS-hankkeen ja Suojaa-hankkeen osalta. Oikeat omavastuuosuudet ovat 20 %, eli:

Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalveluiden kehittäminen – IPS – sijoita ja valmenna! jatkorahoituksen kustannusarvio on 167 305€, josta omavastuu on 33 461€, eli **20%**.

Hanke päihkeitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi, eli Suojaa-hanke jatkohaku. Hankkeen kokonaiskustannukset (euroina) 57 700 €, josta omavastuu 11 540 €, eli **20 %**.

Hankkeiden euromääräiset summat ovat oikein.

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 32

Lisätiedot Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013-330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Tulevaisuuslautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että se hyväksyy RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle VN/21749/2022M) muutokset ja valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tekemään avustusehtojen mukaisen muutoshankesuunnitelman kirjoittamisen loppuun.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Tulevaisuuslautakunta käsitteli kokouksessaan 12.10.2022/pykälä 42 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hankehakemusta Suomen kestävän kasvun ohjelmaan. Rahoituspäätös saatiin 8.12.2022. Päätöksellä myönnettiin Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle rahoitusta 8 635 000 €. Haettu summa oli 10 380 885 €. Kyseessä on 3 vuotinen siirtymämääräraha, joka on käytettävä 2,5 vuoden sisällä. Hankesuunnitelmaa joudutaan muuttamaan rahoituspäätöstä vastaavaksi.

Hankesuunnitelman muutostarpeet investoinneittain ovat:

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

Investointi 1 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen 5,3m€

Valtionavustuspäätös haetun mukaisesti, mutta toiminnallisesti poistetaan nuorten mielenterveyshyvinvoinnin kokonaisuudesta ICF-luokitukseen liittyvä osaamisen kehittäminen ja koulutus rahoittajan päätöksen mukaisesti.

Investointi 2 Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalle ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista 1,1m€

Valtionavustus saatiin haetun mukaisesti. Muutetaan toiminnallisesti työpakettia 3 elintapaohjauksen osalta siten, että elintapaohjauksen hoito- ja palveluketjukuvaus toteutetaan osana pitkäaikaissairaiden asiakaspolkua. Investoinnin 2 osalta riskinä on rahoituksen käyttöön liittyvät tiukat sääntelyt ja niiden yhteensovittaminen tavoitteiden sekä hankintaprosessien kanssa.

Investointi 3 Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta 0,317m€

Valtionavustuspäätös haetun mukaisesti, ei toiminnallisia muutoksia hakemukseen.

Investointi 4 Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot 1,875m€

Valtionavustuspäätöksellä myönnettiin 50 % avustusta haetusta summasta (haettu 3,596m€) Hakuvaiheen ohjeistus ja linjaukset olivat epäselviä eikä hakuvaiheessa tuotu esille, että digitaalisia ratkaisuja ei avustuksella voida kattaa.

Hankesuunnitelmaa esitetään muutettavaksi niin, että hakemukseen sisällytetty tekninen palvelualustaratkaisu karsiutuu pois. (Rahoittajan päätös). Tästä johtuen muutettaisiin myös henkilöstökulujen ja ostopalvelujen välistä kustannusrakennetta vastaamaan paremmin hankkeen tavoitteita.

Rahoituksen sidotun indikaattorin mukaisesti 35% kontakteista tulee hoitaa etänä sähköisin välinein. Tavoite on saavutettava 4/2025. Pohjois-Karjalan

Tulevaisuuslautakunta	§ 32	07.09.2022
Aluehallitus	§ 119	19.09.2022
Aluevaltuusto	§ 55	27.09.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 42	12.10.2022
Tulevaisuuslautakunta	§ 32	15.03.2023

sähköisen asiointin aste on nyt 18,4%. Investointi 4 kohdalla on huomioitava, että sähköisen asiointin asteen mittaaminen aloitetaan ennakkotiedon mukaan jo 4/2024, mikä jättää varsin niukasti aikaa tavoitteen pääsyyn.

Liitteet

- [13] Hakemus valtionavustusten saamiseksi Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle
- [14] Hanesuunnitelma_Pohjois_Karjalan_hva_2023_2025
- [15] Aiesitoumuslomake_P_Karjalan_Hva
- [16] Hankkeen talousarvio
- [17] Ei merkittävää haittaa arviointilomake
- [18] Pilari 3 IPS - Sijoita ja valmenna kehittämishankkeen laajentaminen
- [19] TA_Pohjois-Karjalan_HVA_RRP2_Pilari 3_Työkyky
- [20] TA_Pohjois-Karjalan_HVA_Pilari 4 inv 1-4

Tulevaisuuslautakunta

§ 33

15.03.2023

Tiedoksi annettavat asiat

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 33

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Päätös

Ei tiedoksi annettavia asioita.

Selostus

Tulevaisuuslautakunta

§ 34

15.03.2023

Muut asiat

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 34

Päätösehdotus

Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka:

Päätös

Ei muita asioita.

Selostus

Tulevaisuuslautakunta

§ 35

15.03.2023

Kokouksen päättäminen

Tulevaisuuslautakunta 15.03.2023 § 35

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.59

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 33, § 34, § 35

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätöksestä ei hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 141 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 28, § 30, § 31, § 32

OIKAISUVAATIMUS / HYVINVOINTIALUEEN LAUTAKUNTA

Oikaisuvaatimusoikeus

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- hyvinvointialueen jäsen

Oikaisuvaatimusoikeutta ei kuitenkaan ole, mikäli työntekijällä on oikeus saattaa asia pääsopimuksen mukaisesti paikallisneuvotteluun.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asianomainen lautakunta (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, Tulevaisuuslautakunta, Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta)

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu
Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros.
Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi
Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00 – 14.30)
Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9 – 14.30

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 29

HAKEMUSOSOITUS / HANKINTA-ASIAT

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusoikeus

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluehallitus

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu
Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros.
Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi
Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00 – 14.30)
Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9 – 14.30

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla:

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

OHJEET VALITUKSEN TEKEMISESTÄ MARKKINAOIKEUTEEN

Valitusoikeus

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa tässä laissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tekemä ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Hankintalain 42 §:ssä tarkoitettuun puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai 51 §:ssä tarkoitettua dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valitusaika

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa tai 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Jollei tällaista ilmoitusta ole julkaistu, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä:

- 1) 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä; tai
- 2) kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa

on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnissä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015). Oikeudenkäyntimaksun suuruus markkinaoikeudessa on tuomioistuinmaksulain 2 §:n mukaan 2000 euroa. Jos markkinaoikeudessa käsiteltävässä julkisia hankintoja koskevassa asiassa hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen.

Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kirjaamoon:

Postiosoite: Tikkamäentie 16, 80210 Joensuu
Käyntiosoite: Tikkamäentie 16, Joensuu, M-talo, 3. kerros
Sähköpostiosoite: kirjaamo@siunsote.fi
Puhelinnumero: 013 330 8285 (puhelinaika: ti, ke ja to klo 10.00–14.30)
Kirjaamon aukioloaika: arkisin 9–14.30

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.